

بررسی و اکتشاف خرمای رقم زاهدی به روش کم آبیاری در استان بوشهر

محمود ایزدی، مرتضی پژوهش شیرازی

اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان بوشهر

با توجه به واقع شدن استان بوشهر در منطقه خشک و نیمه خشک کشور و وقوع خشکسالی های بی دریبی در سال های اخیر و بالطبع کمبود آب آبیاری، عملکرد و کیفیت میوه خرما طی این چند سال کاهش یافته است. یکی از راههای مقابله با بحران کمبود آب، شناسایی ارقام مقاوم به خشکی و توسعه کشت آن در منطقه می باشد. از این رو لزوم مطالعه پیرامون مقاومت ارقام مختلف خرما به خشکی و تعیین کاهش عملکرد تحت تأثیر نتش خشکی ضروری به نظر می رسد. این آزمایش روی درختان نخل بارور رقم زاهدی در قالب طرح بلوك های کامل تصادفی با ۲ تیمارآبی (هر واحد آزمایشی ۲ درخت در نظر گرفته شد) در سه تکرار روی ۱۸ اصله نخل هم اندازه و هم سن به مدت سه سال اجرا گردید. تیمارهای آبیاری این طرح عبارتند از $IW = ۱$ درصد از IW ، $IW = ۰.۵$ درصد از IW ، $IW = ۰.۱۵$ درصد از IW و $IW = ۰$. مقدار آب آبیاری است که از معادله زیر به دست می آید:

$$K_C = \frac{EP}{(1-Ps) + 0.15}$$

ضریب طشتک تبخیر، $CPE = \frac{EP}{Ps}$ تبخیر تجمعی از طشتک تبخیر کلاس A، $EP =$ میزان بارندگی مؤثر، $Ps =$ درصد پوشش گیاهی که با اندازه گیری سطح سایه انداز به دست می آید. پاسخ های گیاهی شامل تعداد خوش، تعداد برگ، عملکرد، وزن میوه و هسته، طول و قطر میوه و هسته و رطوبت اندازه گیری شدند. نتایج حاصل از تجزیه آماری نشان داد که تیمارهای آبیاری دارای اثر معنی دار بر وزن میوه و عملکرد محصول به ترتیب در سطح ۵٪ و ۱٪ بودند. در حالی که اثر این تیمارها بر سایر خصوصیات خرما رقم زاهدی معنی دار نگردید. بررسی مقایسه میانگین های صفات اندازه گیری شده خرما برای این رقم نشان داد که بیشترین وزن میوه و عملکرد محصول در بیشترین سطح آبیاری به دست آمد. میانگین میزان آب مصرفی برای تیمارهای مختلف آبیاری با احتساب ضریب آبشویی (متوسط ۲۵ درصد) و راندمان آبیاری (۹۰ درصد) به ترتیب

میوه های گرمیزی و نیمه گرمیزی - پوسته

۱۴۱۰، ۷۷۳۰ و ۱۰۰۵ هکتار اندازه گیری شد. و این در حالت که
کشاورزان منطقه در برخی موارد تا چند برابر این مقدار آب آبیاری مصرف می نصایند.